

Günlük hayatınızda (alış-verişte, ev ararken, bir sigorta yaparken, banka işlerinde, boş zamanlarınızda) kökeniniz, ten renginiz veya diliniz sebebiyle size karşı farklı muamelede bulunulduğu tecrübelerini yaşadınız mı? Ve kendinizi yeterince savunamama ve hak verilmemesi

duygusunu yaşadınız mı? 18 Ağustos 2006 tarihli Genel Eşit Davranma Yasası (AGG) farklı muamelelere karşı hukuki adımlar atma konusunda yeni imkanlar açmaktadır. „GET in“ projesi ve bu enformasyon belgesi

iş hayatında ırkçı motifli farklı muameleler hakkında ve muhatap olan kişi olarak bu farklı muamelelere karşı ne yapabileceğiniz konusunda bilgi vermektedirler. Bunun haricinde burada ele alınmayan iş alanında ve resmi dairelerde farklı muameleler vardır.

İş hayatında farklı muamelenin çeşitli yüzleri vardır

Farklı köken, ten rengi veya dile sahip olan birçok insan bu tecrübeyi yaşamaktadır

- Bir Türk aile babası ev arayışı içindedir ve daha ismini söyler söylemez reddedilir. Bir eve bakmaya gittiğinde kendisine her defasında evin verilmemiş olduğu söylenir
- Fas pasaportlu bir bayan arabası için bir Kasko sözleşmesi yapar. Alman arkadaşlarıyla yaptıkları bir sohbetle onların aynı koşullar altında kendisinden daha az sigorta primi ödediklerini öğrenir.
- Bir moda evi zincirinde bölge yöneticisinin talimatıyla “etnik azınlığın ve siyahların” EC- veya kredi kartıyla ödeme yapmaları reddedilir.

- Kore kökenli bir öğrenci büyük bir Alman ticaret kuruluşundan bir şey sipariş eder taksitle ödeme talebinde bulunur. Kendisine bu imkan sağlanmaz. Alman kökenli kız arkadaşı da aynı koşullar altında aynı ticaret kuruluşundan siparişte bulunur, ama kendisine öğrenci olarak taksitle ödeme imkanı sağlanır.

- Güneyli görünüşlü olan gençler bir diskoteğın kapı korumaları tarafından geri çevrilmektedirler. Aynı yaşlardaki Alman arkadaşları aynı zamanda sorunsuzca girebilmektedirler.

AGG bu farklı muameleleri **doğrudan haksızlık** olarak nitelendirmektedir.

Farklı muameleler çok daha gizli etkili de olabilirler ve bu sebeple ispatlanmaları bazen zor olur:

- Bu şekilde örneğin genellikle itibar edilmeyen belirli semtlerin sakinlerinin banka kredisi almaları genellikle mümkün değildir. Bu tür semtlerde genellikle göçmenler ikamet ettiğinden çoğunlukla da bankalar tarafından geri çevrilmeye maruz kalmaktadırlar.
- Fitness stüdyolarında ve spor parklarında genellikle başörtüsü taşınması sözde hijyen sebebiyle yasaktır. Bu düzenlemenin neticesinde başörtülü bayanlar ve türbanlı erkekler bu gibi yerlere giremiyorlar.

Burada ilk bakışta tarafsız düzenlemeler insanların menşeler sebebiyle haksızlığa uğramalarına yol açıyor. Bu durum Genel Eşit Davranış Yasasında **dolaylı haksızlık** olarak nitelendirilmektedir.

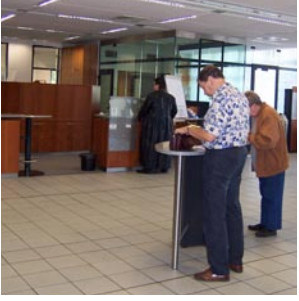
Günlük alışverişte veya otobüs veya trenle yolculukta aşağıdakilere az rastlanmaz:

- Bir hırsızlıktan şüphelenildiği için süper marketlerde veya mağazalarda ten rengi koyu olan müşterilerin kontrol ediliyor. Onlara güvenlik personeli tarafından “yabancı görünümleri” sebebiyle haksız yere potansiyel suçlu damgası vurulmaktadır. Otobüs ve trenlerde de keyfi bilet kontrolünün sebebi genellikle budur.

- Almanca bilgisi kötü olan müşterilere örneğin mağazalarda veya Fitness stüdyolarında personel tarafından saygısızca hitap edilir, kötü davranılır veya hatta incitilirler.

Eğer müşteri olarak incitilirsanız ve onurunuz kırılırsa, buna karşı da önlem alabilirsiniz. AGG bunu **taciz etme** olarak nitelendirmektedir.

Yaşanan bir farklı muameleden sonra nasıl davranmalıyım?

Bu durumda sükûnetinizi koruyunuz: kendinizi onuru kırılmış ve tahrik edilmiş bile hissetseniz de mümkün olduğunca sakin kalmaya çalışmalısınız. Yüksek sesli şikayet veya farklı muamelede bulunan kişiye hakaret ederseniz, sonra sizin için dezavantaj olabilir. Olaydan hemen sonra hafıza protokolü hazırlamalısınız, çünkü farklı muamele gördüğünüzü ispatlayabilmeniz önemlidir:

Delillerin toplanması:

- Olay **nerede** ve **ne zaman** gerçekleşti? (örneğin M mağazasında, tarih, saat)
- Tam olarak **ne** oldu? (örneğin bir satıcı tarafından haksız hırsızlık şüphesi, hakaretle bulunan güvenlik personeli tarafından herkesin içinde çanta kontrolü yapılması)
- Olaya **kimler** katılmıştı? (satış ve güvenlik personeli)
- **Şahitler** veya **belgeler** var mı? Olayı gözleyen diğer müşteri veya yolcularla hemen olay esnasında görüşün ve daha sonra şahit olarak göstermek için telefon numarasını sorunuz.
- Size neden **haksızlık** yapıldı? Kökeniniz, ten renginiz veya diliniz sebebiyle haksızlık gördüğünüzü nasıl anladınız?

Şikayette bulunmak: farklı davranan kişiye veya amire bu farklı davranışı kabul etmediğinizi ve düzeltilmesini talep ettiğinizi mümkünse yazılı olarak bildiriniz.

Destek organize etmek: Farklı davranış hakkında arkadaşlarınız ve aileniz ile görüşünüz. Böylece alacağınız önleme devam etmek için desteği garanti altına alabilirsiniz.

Danışma yerine gitmek: Mahkemeye gitmeden önce bir danışma yerine gidiniz.

Danışma yerleri sizin için ne yapabilirler?

• Refakat ve destek

Danışman sizinle birlikte ilk önce tam olarak neler olduğuna açıklık kazandırır. Bunda hafıza tutanağınız size yardımcı olur. Birlikte nasıl devam edileceğini belirlersiniz. Mahkeme dışı bir çözüm arayabilirsiniz (örneğin şikayet mektubu veya kişisel görüşme) ya da bir dava dilekçesi verebilirsiniz. Ayrıca gereği halinde yaşanan farklı muameleyi hazmetmek için manevi destek alırsınız.

• Sorun çözme aracılığı

Danışma yeri bir sorun çözme aracısının eşliğinde sizinle karşı taraf arasında ortak bir görüşmenin gerçekleşmesini organize edebilir. Bu durum özellikle farklı davranışta bulunan şahısla sürekli karşılaşmanızın kaçınılmaz olduğu durumlarda anlamlıdır (örneğin ikamet bölgesinde veya köşedeki süpermarkette)

• Kamu çalışması:

Yukarıda belirtilen vasıtalarla hedefe ulaşamazsanız, danışma yerinin yardımıyla medyaya yönelebilirsiniz. Bu farklı davranışta bulunan kişiye baskı uygulama için genellikle etkin bir vasıtaadır.

Genel Eşit Davranma Yasası üzerinden hukuki yol

Eğer eşit muamele hakkınızı mahkeme huzurunda kabul ettirmeye karar verdiyseniz, bazı şeylere dikkat etmelisiniz:

• Eğer bir farklı davranma gerekçesiyle mahkeme huzuruna çıkarsanız, **hukuki dezavantajlardan korkmanız gerekmez.** AGG gerekli bir davanın örneğin oturum durumunuza hiç bir etkisi yoktur.

• Hızlı davranmanız

Özellikle **iki aylık bir süre** içerisinde haklarınızı geçerli kılmak zorunda olduğunuza dikkat çekilmektedir. Bunun için öncelikle farklı davranışta bulunan kişiye AGG'ye dikkat çeken bir yazılı şikayet yeterli olmaktadır.

• Hukuki destek organize etmek

Bir davayı hukuki tecrübesi olan bir yerin veya kişinin desteği olmadan yürütmemelisiniz. Bunun için bir avukata ya da bir ayrımcılığa karşı bir daireye gitmelisiniz. (adresler bilgi broşürünün sonundadır)

Deutscher Caritasverband e. V.
Abteilung Soziales und Gesundheit
Referat Migration und Integration
Karlsruhe 40 · 79104 Freiburg
Isabell Zwania
+49 761 200-331
E-Mail: Isabell.Zwania@caritas.de

Anti-Rassismus-Informations-Centrum
ARIC-NRW e.V.
Friedenstraße 11 · 47053 Duisburg
Hartmut Reiners
+49 203 28 48 73
E-Mail: Reiners@aric-nrw.de

Diözesan Caritasverband
für das Erzbistum Köln
Georgstr. 7 · 50676 Köln
Heike Lammertz
+49 221 2010-310
E-Mail: Heike.Lammertz@caritasnet.de

Landelijke Bureau ter bestrijding van
Rassendiscriminatie LBR
Schaatsbaan 51 · NL - 3013 AR Rotterdam
Leyla Hamidi
+31 10 20 10 201
E-Mail: Hamidi@lbr.nl

Caritas Polska
Skwer Kard.St.Wyszyńskiego 9
PI 01-015 Warszawa
Mirek Bieniecki
+48 880 543 641
E-Mail: mbieniec@acn.waw.pl

für Köln

Caritasverband für die Stadt Köln
Antidiskriminierungsbüro
Stolzestr. 1 a · 50674 Köln
Kornelia Meder
+49 221 56046-0
E-Mail: Kornelia.Meder@caritas-koeln.de

Homepage: <http://www.getin-online.net>
E-Mail: info@getin-online.net

Bilgi broşürünü veren:

• AGG gereğince taleplerde bulunmak

Farklı muamele gerekçesiyle bir dava açıldığında aşağıdakiler talep edilebilir:

• **Farklı muamelenin eyleminin / düzenlemesinin durdurulması / giderilmesi** (örneğin ikamet yeri sebebiyle bir kredi sözleşmesinin reddi durumuna, bireysel durum kontrolünün yenilenmesi gerekirse krediye izin verilmesi) veya dava konusu olan haksızlığın gelecekte **yapılmaması** (yukarıda belirtilen mağaza olayında: mağaza personeli tarafından suçun işlenmemesi).

• Bir zararın oluşması halinde mağdur için: **zarar tazmini** (kredinin reddinde gerektiğinde bu sebeple oluşan masrafların tazmin edilmesi)

• **İnsanlık onurunuzun zedelenmesi** halinde uygun bir maddi tazminat. Yukarıda belirtilen mağaza olayında: mağaza personeli tarafında herkesin içinde aşağılayıcı davranış sebebiyle **acı parası**.

• Genel Eşit Davranma Yasası vasıtasıyla yardım

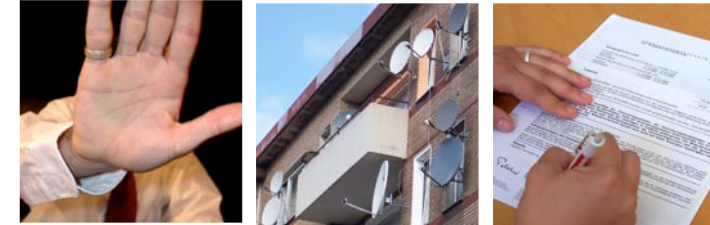
AGG **delil yükünün hafifletilmesini** öngörmektedir: Eğer farklı muamelenin söz konusu olduğuna bağlanabilecek ipuçları ibraz etmeyi başarabilirseniz, karşı taraf farklı muamele yapmadığını ispatlamakla yükümlü olur.

• Yasanın sınırları

Genel Eşit Davranış Yasası özellikle oturma durumunu düzenleyen devlet kuruluşları ve makamlar tarafından yapılan farklı muamelelerde yardımcı olmamaktadır. Bunun haricinde yukarıda tanımlanan farklı muamele şekilleri polise ihbar edilmesi gereken ceza hukuku olayları (hakaret, şiddet, halkı ayaklandırma, (cinsel) taciz) karıştırılmamalıdır.

• Maddi destek organize etmek

Bir mahkeme süreci masraflarla bağlantılıdır. Kendi avukatınızın ücretinin yanı sıra kaybetmeniz halinde mahkeme ücretlerini ve karşı tarafın avukat ücretini ödemek orundasınız. Avukatınız **dava masrafı yardımı** konusunda sizi bilgilendirir, dava masraflarının **bir hukuki koruma sigortası** tarafından üstlenilmesini ya da bir **hukuki yardım fonuna** başvurulmasını tavsiye eder.

Redaksiyonel işbirliği için aşağıdaki dernek ve dairelere teşekkür ederiz: ADB Aachen, ADB Köln, ADB Sachsen - Leipzig, ADNB Berlin, BDB Germany – Berlin, Antidiskriminierungsstelle Brandenburg im Büro der Ausländerbeauftragten des Landes, Antidiskriminierungsstelle Oldenburg, Hermann-Josef Wienken - Caritasverband Düsseldorf, Ulrike Levertz - Caritasverband für das Stadtdekanat Neuss, Rom e.V. – Köln

Pictures: © Gernot Krautberger, fux (2), Tom Davison, Gautier Willaume, Gencay Emin, Erick Jones, Elio Zoppi, Jason Smith, Garry Woo - Fotolia, Photocase, Pixelquelle, Hartmut Reiners.

Başvurulacak yerler

- Bakanlığında (BMFSFJ) münferit vakalarda mağdura hukuki danışmanlık sağlayan ve taraflar arasında barış yoluyla anlaşma sağlayacak olan bir ayrımcılığa karşı bir federal daire kurulmaktadır.
Tel.: 030 18-555-1865
www.bmfsfj.bund.de

Ayrımcılığa karşı bağımsız

- **Berlin:**
ADB Berlin: 030 20425 11
www.adb-berlin.org
ADNB Berlin: 030 61305328
www.adnb.de
BDB Germany: 030 2168884
www.bdb-germany.de
- **Niedersachsen:**
Antidiskriminierungsstelle Oldenburg:
0441 88 40 34
www.ibisev.de
- **Nordrhein-Westfalen:**
ADB Aachen: 0241 49000
ARIC-NRW e. V Duisburg: 0203 284873
ART Essen: 0201 232060
ADB Köln (ÖGG e. V.): 0221 5101847
ADB Südwestfalen, Siegen: 0271 2501384
(Netzwerkhomepage: www.nrwgegendiskriminierung.de)
ADB des Caritasverbandes für die Stadt Köln: 0221 5 60 46-0
- **Sachsen:**
ADB Sachsen, Leipzig: 0341 30 39 492
www.adb-sachsen.de

Ayrımcılığa karşı devlet daireleri (Eyalet veya belediye):

- **Berlin:** Senatsleitstelle gegen Diskriminierung:
030 9017-2310
- **Bayern:** Beschwerdestelle für Diskriminierungsfälle der Landeshauptstadt München: 089 233-24488
- **Brandenburg:** Antidiskriminierungsstelle des Landes Brandenburg: 0331 8665954
- **Hessen:** Antidiskriminierungsstelle der Stadt Frankfurt:
069 212 30111

- **Niedersachsen:** Antidiskriminierungsstelle der Landeshauptstadt Hannover - 0511 168-41 235
- **Nordrhein-Westfalen:** Antidiskriminierungsbeauftragte der Stadt Köln - 0221 22124244
- **Ausländer- oder Integrationsbeauftragte** der Städte und Länder

Avukat birlikleri ve ağırları

- Vereinigung demokratischer Juristinnen und Juristen (VDJ)
Bundessekretariat: 030 44676723
www.vdj.de
- RANET NRW – Netzwerk der Rechtsanwälte gegen Diskriminierung in NRW Kontakt: Isabel Teller, 0241 49000
- Netzwerk Berliner Anwältinnen und Anwälte gegen Diskriminierung Kontakt über ADNB: 030 61305328

Göçmen danışma daireleri

(Sosyal yardım derneklerinin aşağıdaki merkezleri üzerinden bilgi)

- AWO Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V.: 0228 66850
www.awo.org
- Deutscher Caritasverband: 0761 2000
www.caritas.de
- Der Paritätische Wohlfahrtsverband: 030 246360
www.paritaet.org
- Deutsches Rotes Kreuz: 030 854040
www.drk.de
- Diakonie/Diakonisches Werk: 030 830010
www.diakonie.de
- Zentrale Wohlfahrtsstelle der Juden in Deutschland: 069 9443710
www.zwst.org

Tüketici veya kira hukukuna karşı ayrımcılıklarda başvurulacak diğer yerler:

- **Tüketici danışma daireleri** bankalarla, telekomünikasyon sunucularıyla ve de sigortalarla olan sorunlarda hukuki danışmanlık sunmaktadırlar ve tüketici korumasıyla ilgili bilgiler vermektedirler: Bundesverband [Federal Birlik]
Tel: 030 25800-0 www.verbraucherzentrale.info
- Kiracı dernekleri, daireyi kiraya verenlerle veya mevcut kira ilişkileri sorunlarında üyelerine hukuki danışmanlık sunmaktadır: **Deutscher Mieterbund** [Alman Kiracılar Derneği] - Telefon: 030 / 2 23 23 – 0
<http://www.mieterbund.de>

Guide to Equal Treatment in the Private Sector

**Farklı muamele...
Ne yapabilirsiniz?**

**Müşteri olarak farklı
muamele görmek
ve buna karşı önlem
almak**

For Diversity Against Discrimination

Mit Unterstützung des Aktionsprogramms der Gemeinschaft
zur Bekämpfung von Diskriminierungen
der Europäischen Gemeinschaft 2001-2006